

مطالعه تطبیقی معیارهای تفسیر قرارداد

در اصول حقوق قراردادهای اروپا، اصول قراردادهای تجاری

بین‌المللی، کنوانسیون بیع و حقوق ایران

سید عزیز الله موسوی^۱

چکیده

قرارداد عمل حقوقی است که به‌منظور اجرای مفاد و التزام به آثار و شرایط آن، تشکیل می‌شود. پس اگر ابهام و اختلاف در ماهیت، مفاد، آثار و شرایط قرارداد پدیدار گردد و کار به دادگاه بکشد، تفسیر قرارداد، ضروری است. رعایت معیارهای تفسیر قرارداد که مبتنی بر اصل حاکمیت اراده است، ضروری‌ترین وظیفه دادرس در مقام تفسیر است؛ اصول اروپایی و اصول یونیدرو «قصد مشترک» و «اراده خاص یک‌طرف» را به‌عنوان معیارهای اصلی و «قصد اشخاص متعارف» را به‌عنوان معیار جایگزین در مواردی که احراز و قابلیت دو معیار اول ممکن نباشد، پیش‌بینی کرده است. در کنوانسیون «قصد یک‌طرف» را به‌عنوان معیار اصلی و «قصد افراد متعارف» را معیار جایگزین دانسته است؛ اما در حقوق ایران، قوانین تصریحی در این زمینه ندارند منتها حقوق‌دانان ایرانی بر اساس قواعد کلی حاکم بر قراردادها، پذیرش معیارهای مزبور را ممکن دانسته‌اند.

کلیدواژه‌ها: تفسیر قرارداد، معیارهای تفسیر، اراده مشترک، قصد متعارف، اراده باطنی، اراده ظاهری

۱. دکتری حقوق خصوصی، دیپارتمنت حقوق، دانشکده فقه و حقوق، جامعه المصطفی‌العالمیه (نماینده‌گی افغانستان)، کابل، افغانستان. ایمیل: azizmousavi5@gmail.com

تجاری بین المللی، (ترجمه و تحقیق: بهروز اخلاقی و فرهاد امام)، تهران: موسسه مطالعات و پژوهشهای حقوقی شهر دانش.

۱۵. هارون، عبدالسلام، (۱۴۰۴ق)، معجم مقایس اللغة، قم: انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی.